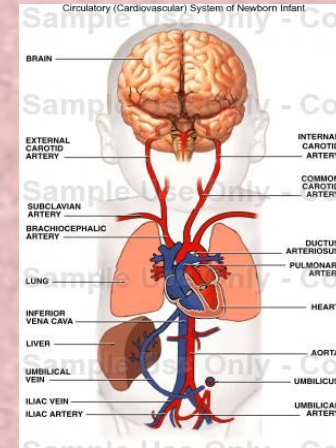

Дополнителен материјал за практична настава по хистологија и ембриологија
(1)

Изготвила Катедрата за хистологија и ембриологија
Медицински факултет – Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје

КАРДИО- ВАСКУЛАРЕН СИСТЕМ

Васкуларен систем

Крвен васкуларен
(кардиоваскуларен)
систем

Лимфен васкуларен
систем

КАРДИО- ВАСКУЛАРЕН СИСТЕМ

COR - СРЦЕ

❑ Endocardium

- а) ендотел
- б) субендотел

❑ Myocardium

- а) myociti cardiaci на надолжен и напречен пресек
- б) disci intercalates
- в) endomysium (богато васкуларизирано ретко сврзно ткиво)

❑ Pericardium

- а) висцерален лист – epicardium
- б) париетален лист

КРВНИ САДОВИ

СРЕДНО ГОЛЕМИ АРТЕРИИ ОД МУСКУЛЕН ТИП

- Tunica interna s. intima**
  - а) ендотел
  - б) субендотел (тенок слој од ретко сврзно ткиво)
- Tunica media** (доминантен слој)
  - а) membrana elastica interna
  - б) концентрични слоеви од мазни мускулни клетки
  - в) membrana elastica externa
- Tunica externa s. adventitia**
  - а) сврзно ткиво (колагени, еластични влакна и фиброцити)
  - б) vasa vasorum

МАЛА АРТЕРИЈА

- Tunica interna s. Intima**
  - а) ендотел
- Tunica media**
  - а) 3 – 4 слоеви од мазни мускулни клетки и еластични влакна
- Tunica externa s. adventitia**
  - а) сврзно ткиво

КАПИЛАРА

- ендотелна клетка
- базална мембрана

АРТЕРИОЛА

- Tunica interna s. Intima**
  - ендотел
- Tunica media**
  - 1 – 2 слоеви од спирално положени мазни мускулни клетки
- Tunica externa s. adventitia**
  - сврзно ткиво

СИНУСОИДНА КАПИЛАРА

- ендотелни клетки
- ретикуларни влакна

ВЕНУЛА

- ендотел
- ретки поединечни мазни мускулни клетки
- слој од сврзно ткиво

МАЛА ВЕНА

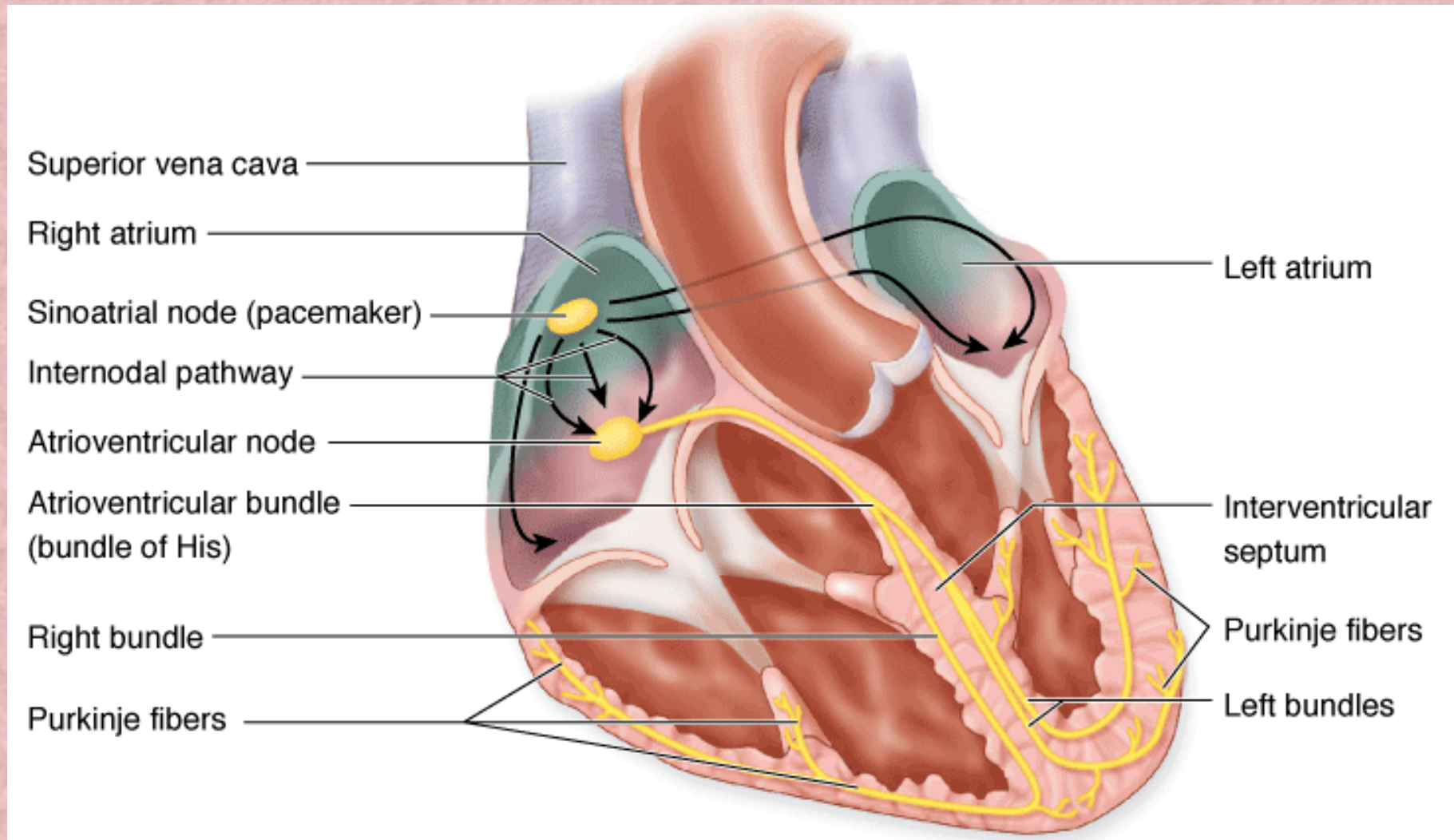
- Tunica interna
  - ендотел
- Tunica media
  - еден до неколку слоеви од мазни мускулни клетки
- Tunica adventitia (најдебел слој)
  - сврзно ткиво

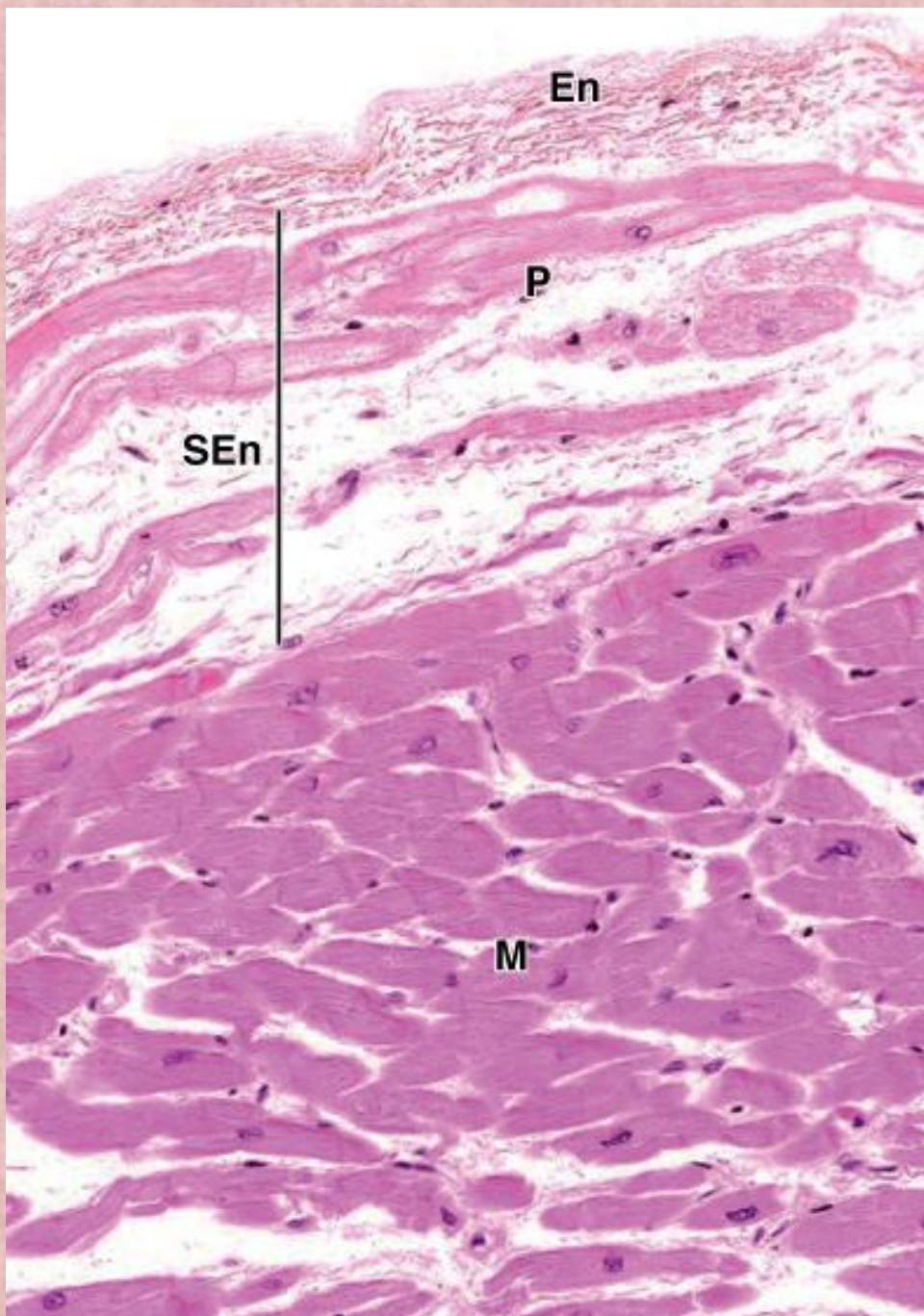
СРЕДНО ГОЛЕМА ВЕНА

- Tunica interna s. intima**
  - а) ендотел
  - б) субендотел (слој од ретко сврзно ткиво)
- Tunica media** (многу тенка)
  - а) мазни мускулни клетки
- Tunica externa s. Adventitia** (најдебел слој)
  - а) слој од сврзно ткиво
  - б) надолжно ориентирани мазни мускулни клетки
  - в) vasa vasorum

Cor – срце

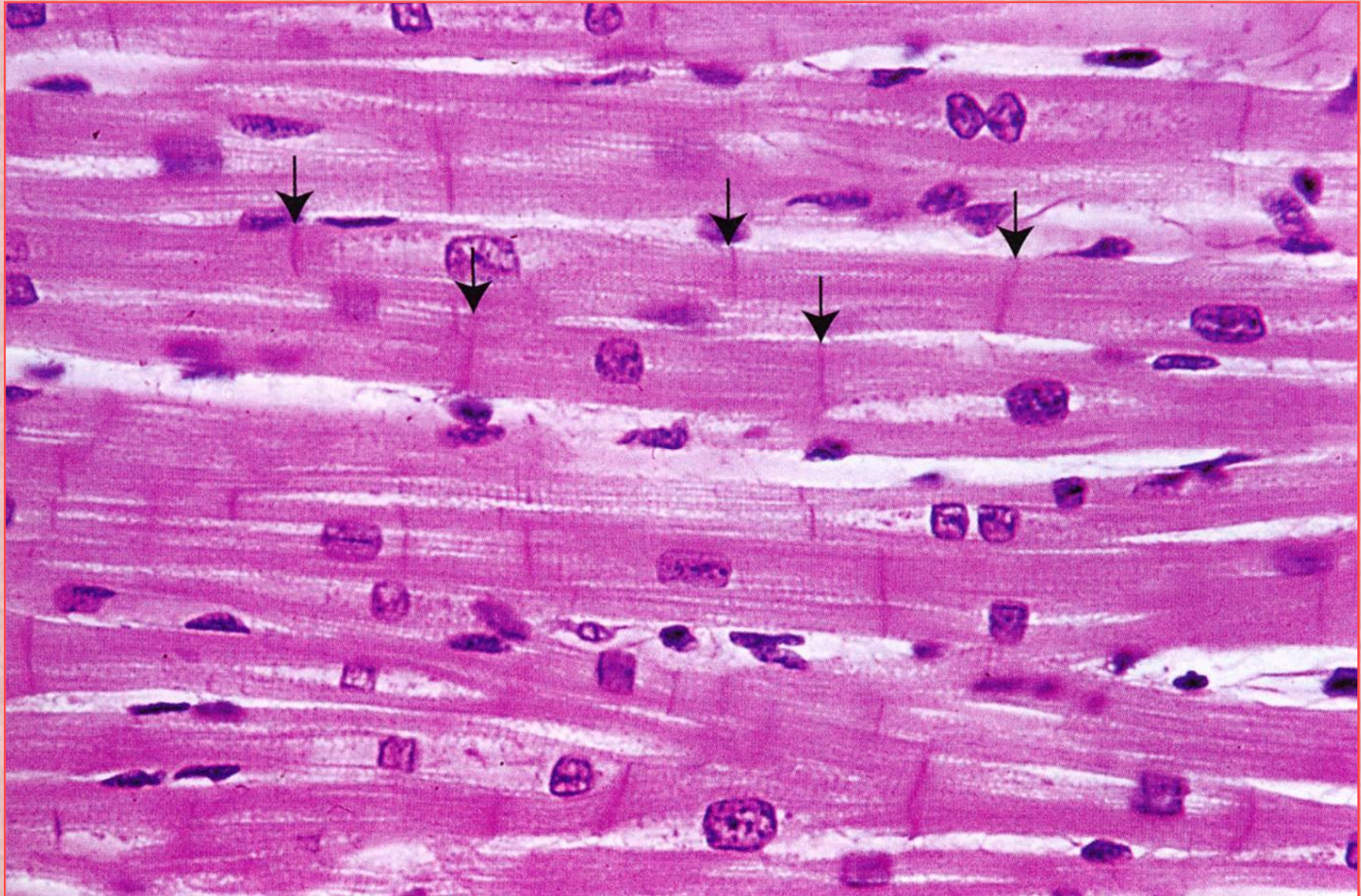

Ендокард

во ендокардот припаѓа и субендокардното ретко сврзано ткиво кое ги содржи и елементите од спроводниот систем на срцето

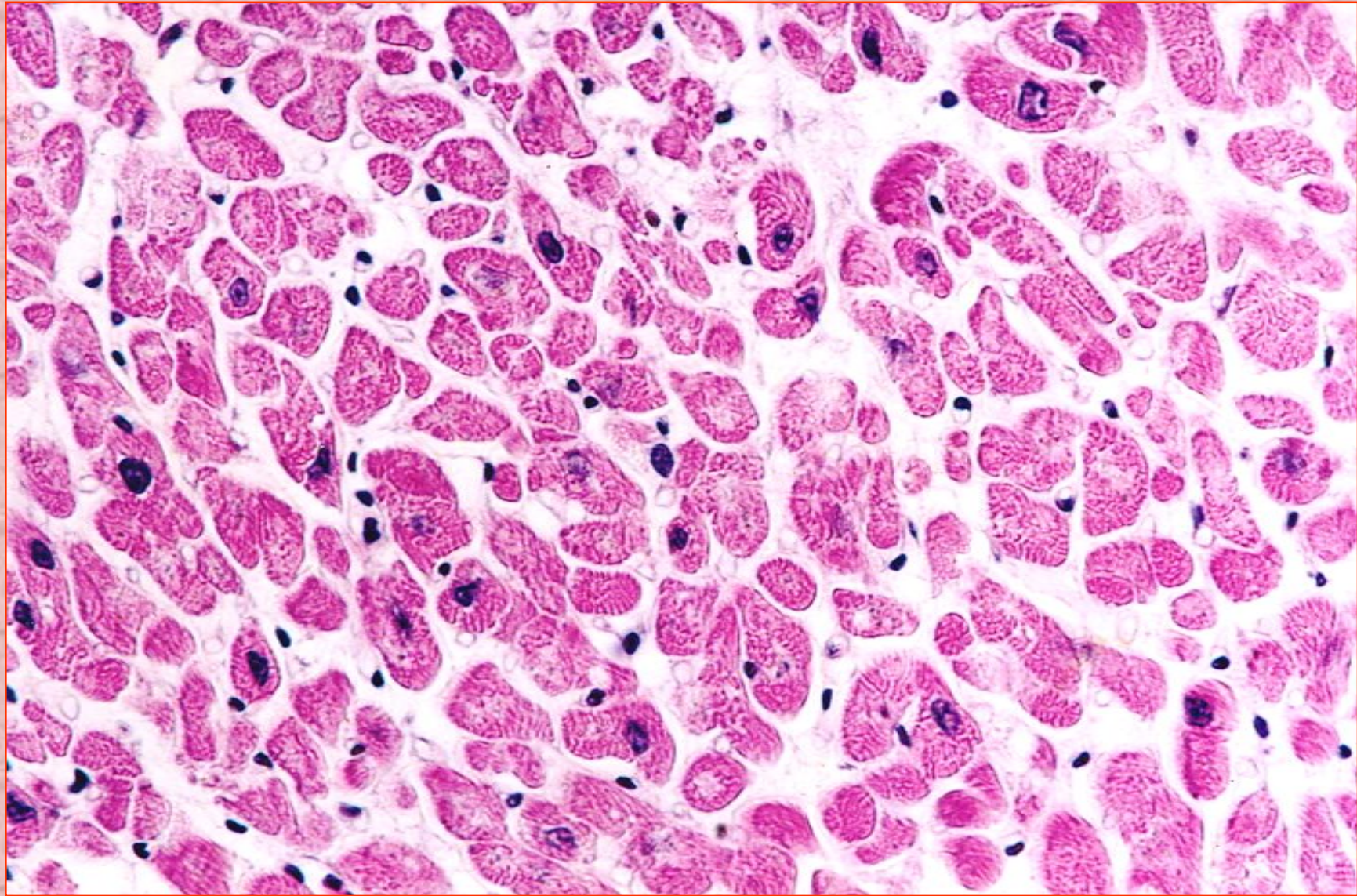
- En** – ендокард
- SEn** – субендокард
- P** – Purkinje-ови клетки и влакна
- M** – миокард

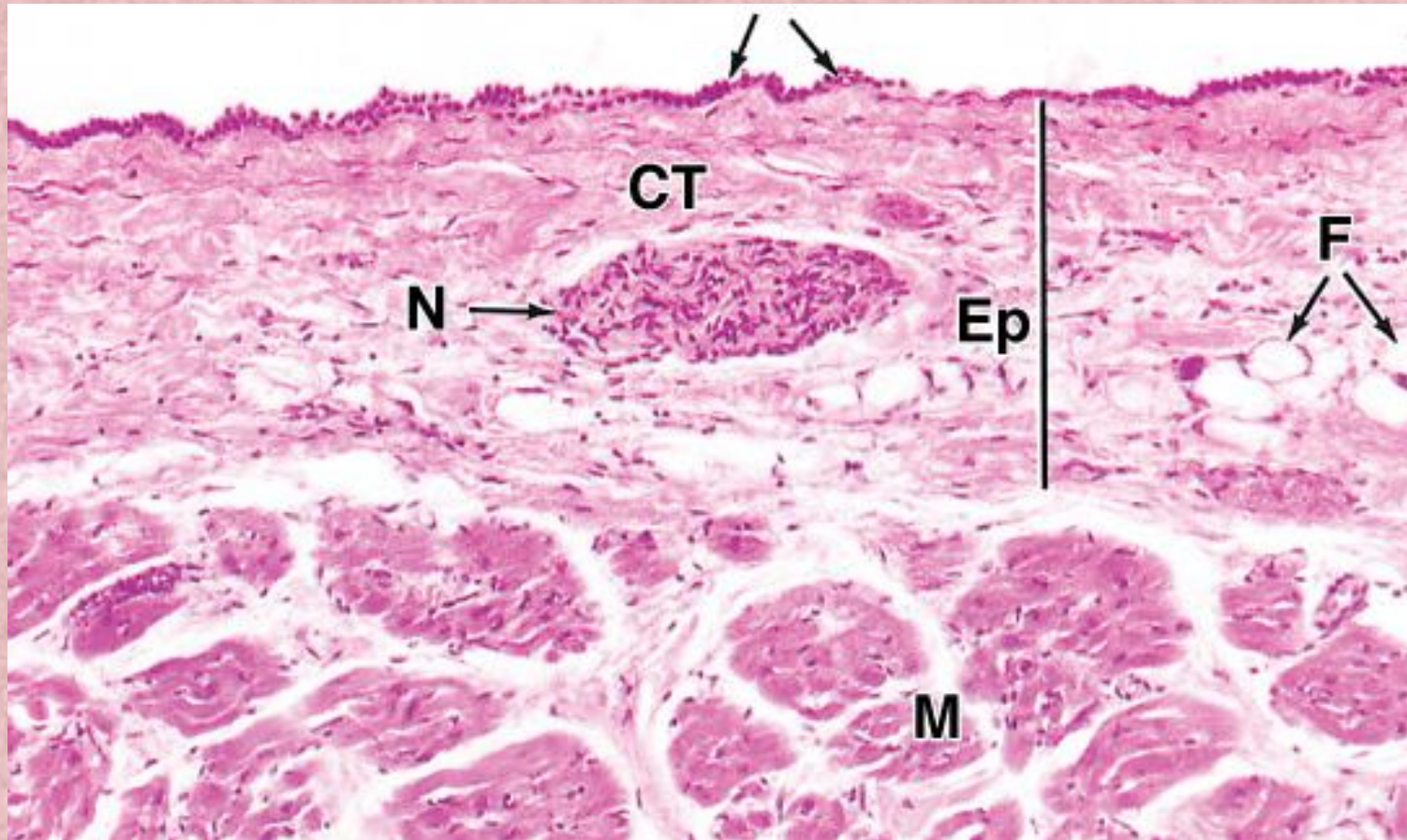
Миокард – надолжен пресек *myociti cardiaci*; стрелките ги посочуваат *disci intercalates*

Миокард – напречен пресек на *myociti cardiaci*

Перикард

- Ep – епикард
- CT – сврзно ткиво
- F – масно ткиво
- N – нерв
- M – миокард
- Стрелките го посочуваат мезотелот

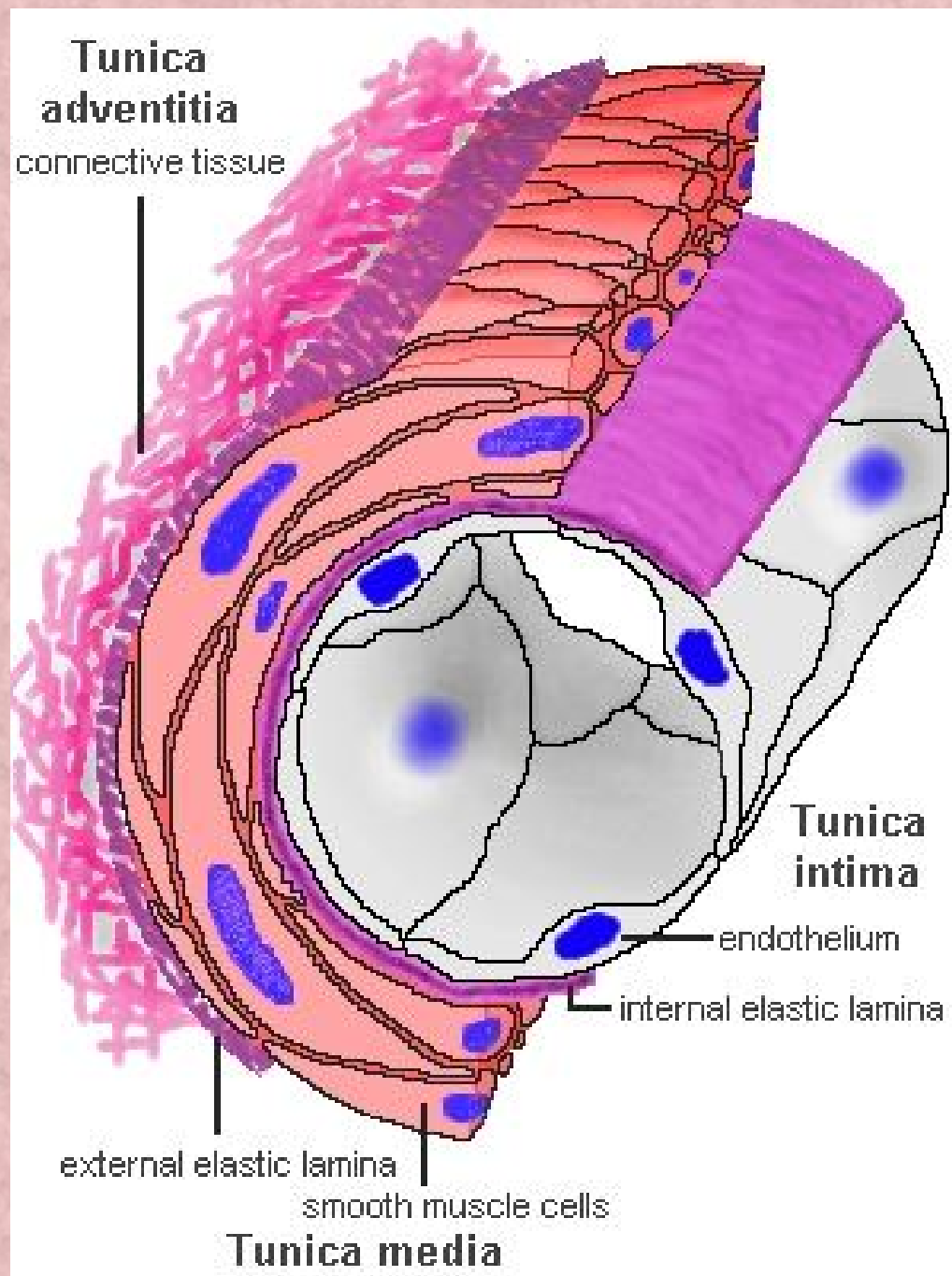

Хистолошка градба на аортните залистоци

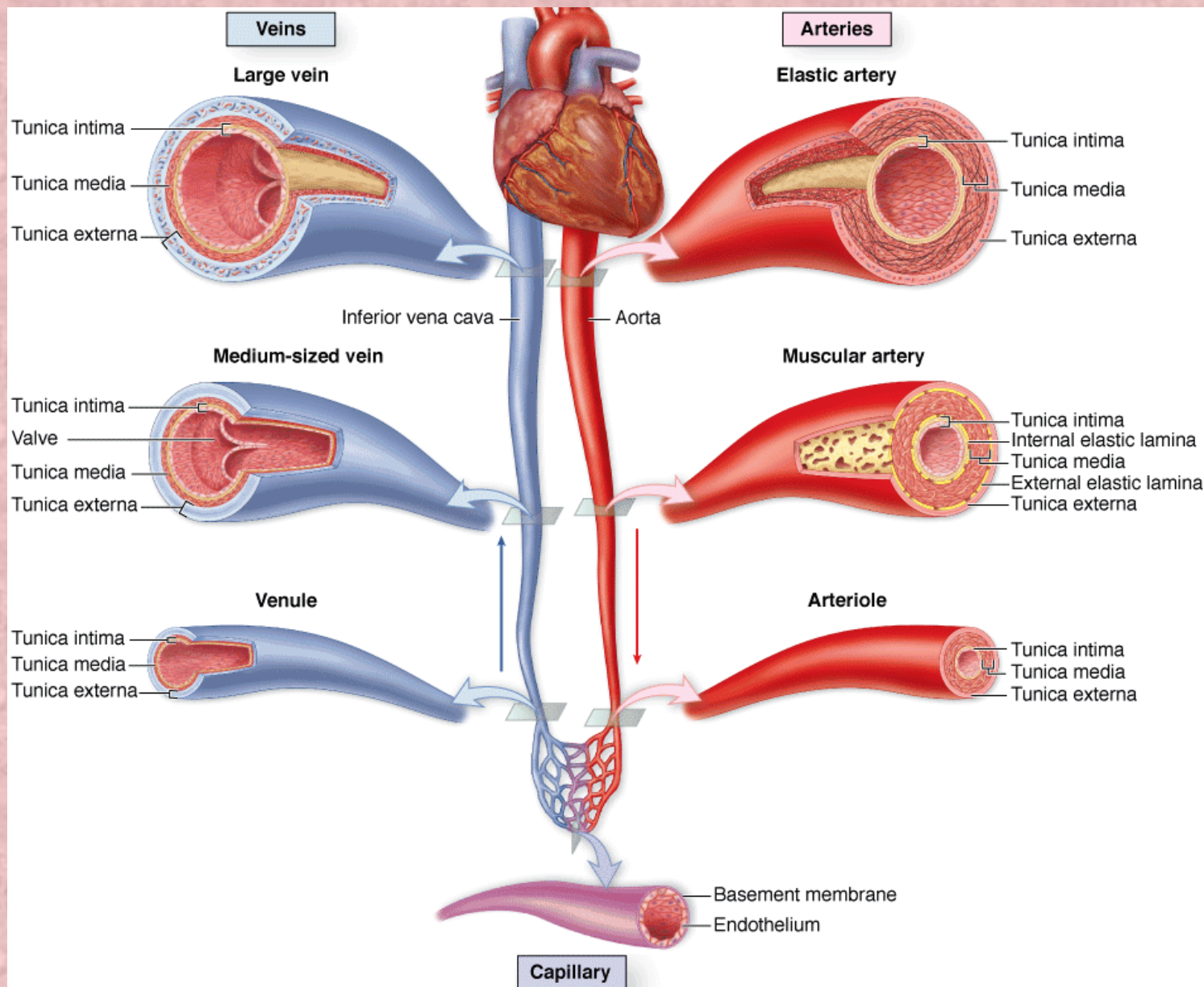
КРВНИ САДОВИ

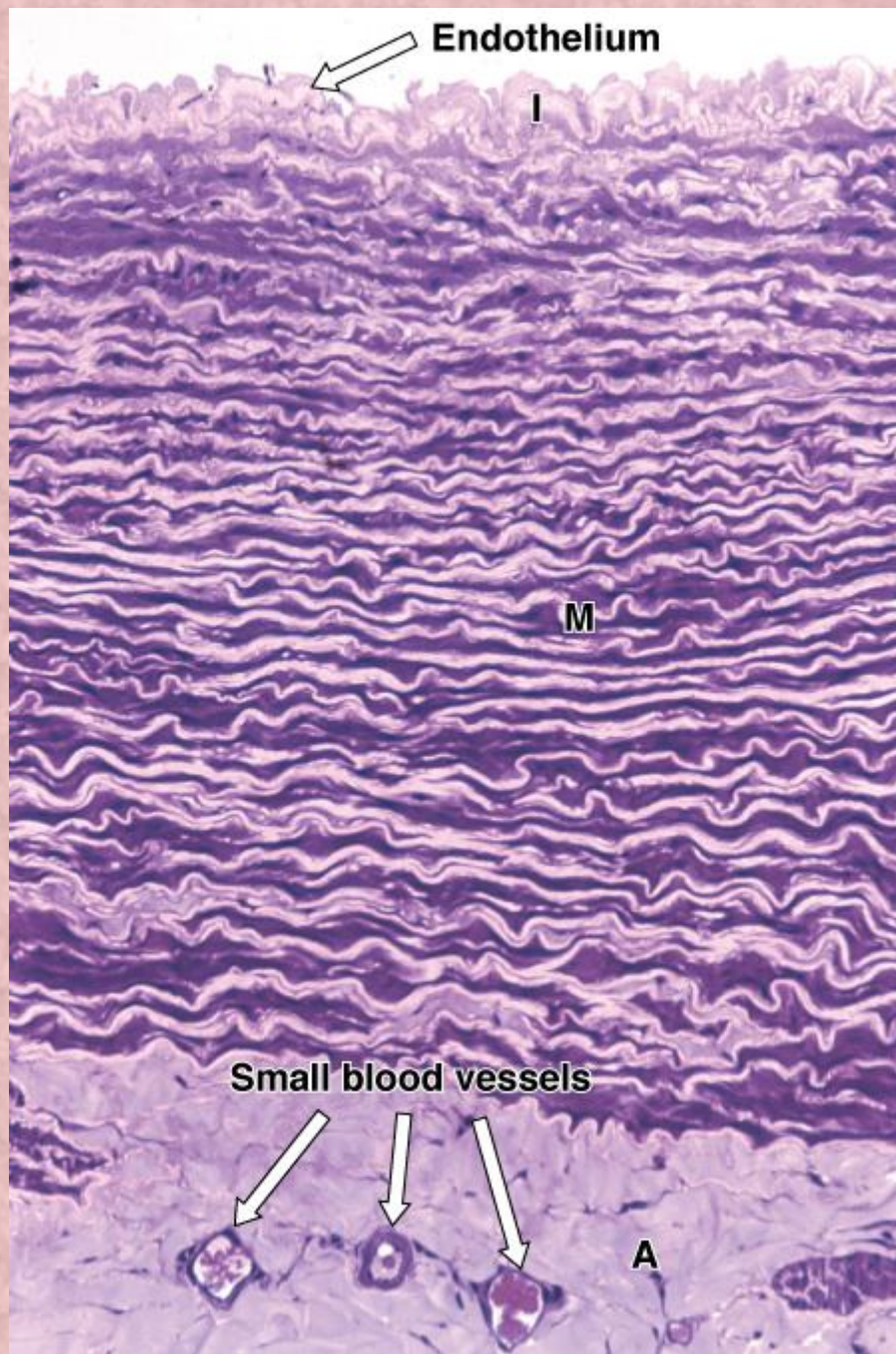

Цртеж на основните слоеви на сидот на крвните садови

Основни градбени делови на кардиоваскуларниот систем

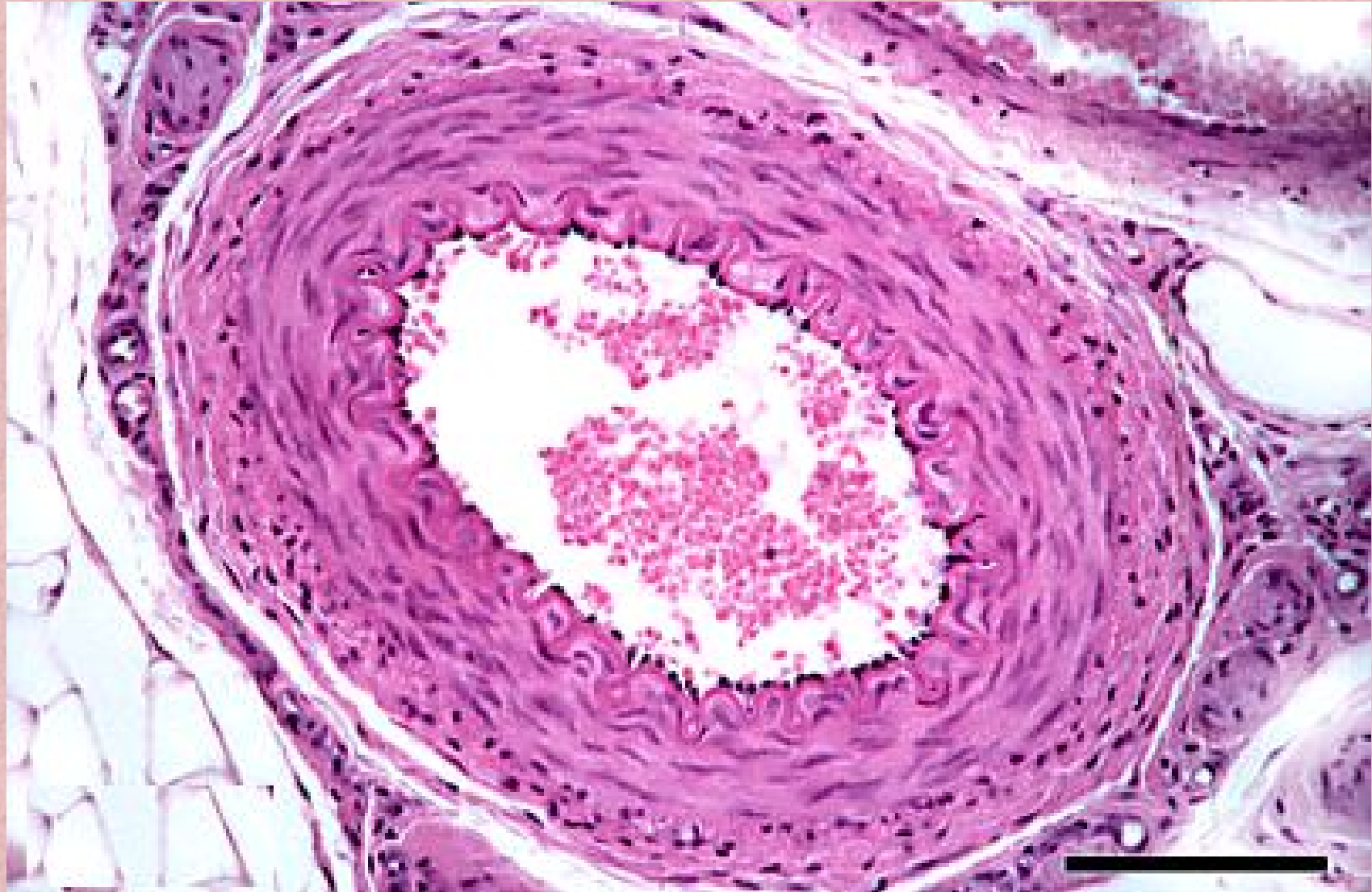

Артерија од еластичен тип

- I – tunica interna
- M – tunica media
- A – tunica adventitia

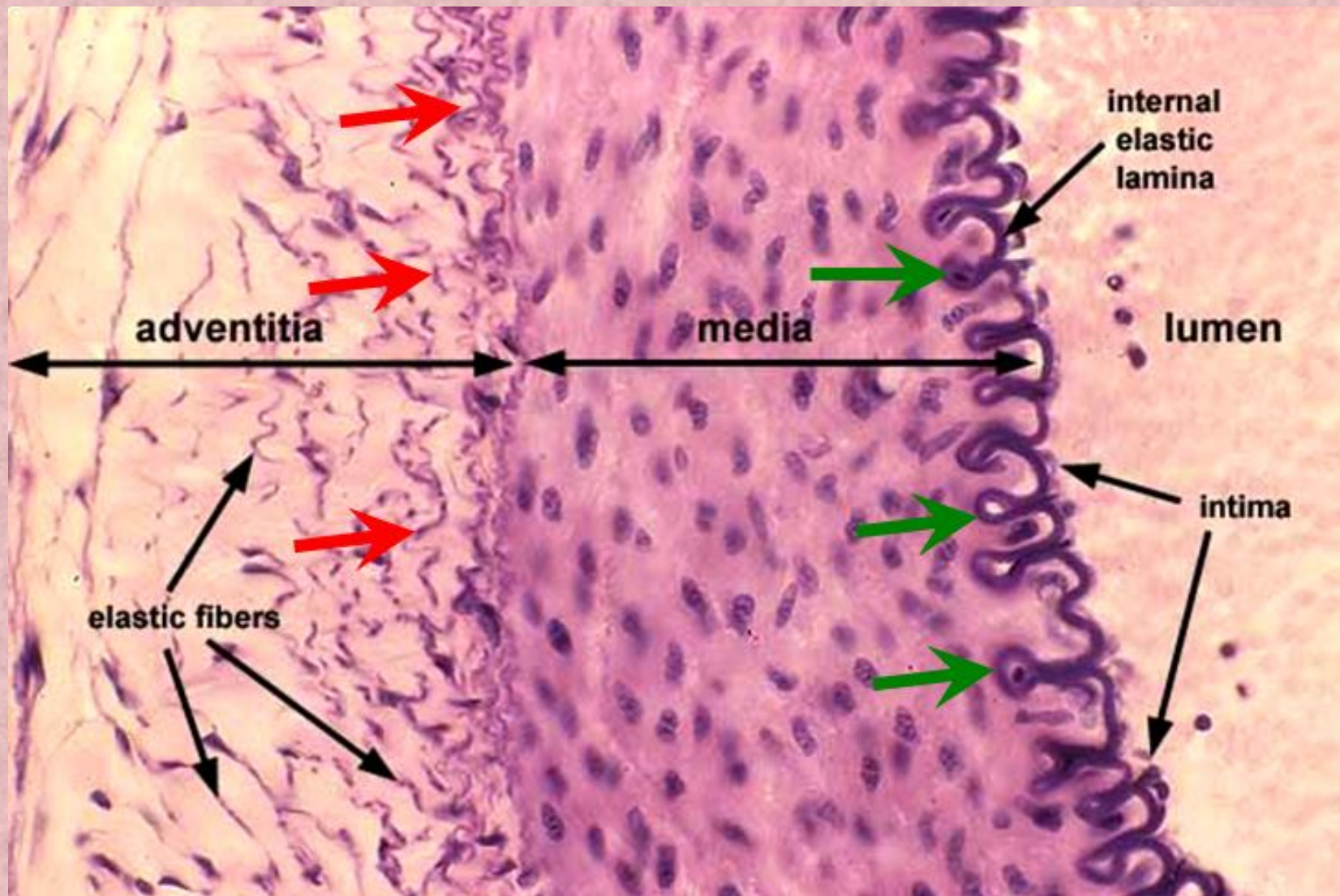
Артерија од мускулен тип

Овој тип на артерија се карактеризира со присуство на:
membrana elastica interna и membrana elastica externa

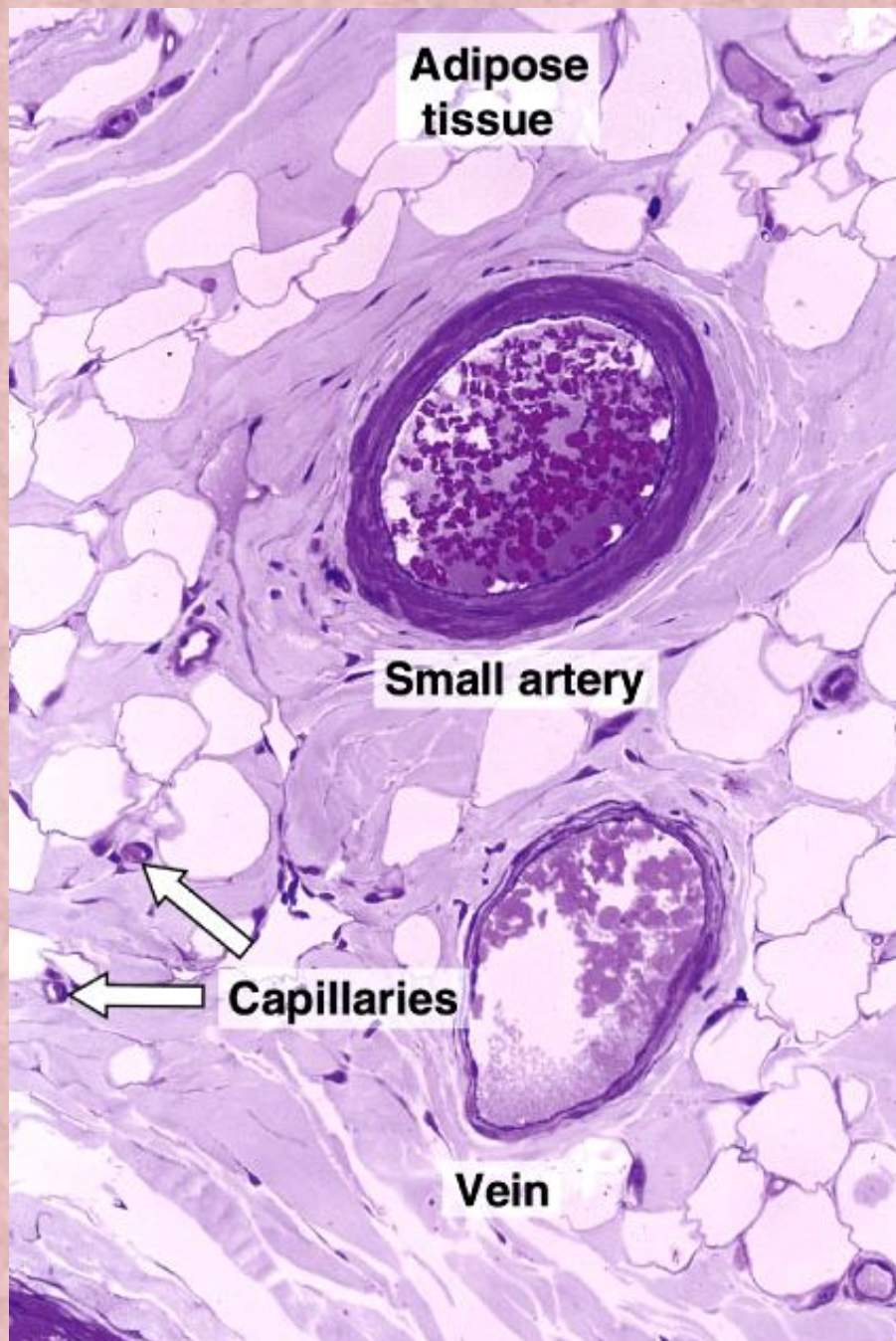

Артерија од мускулен тип

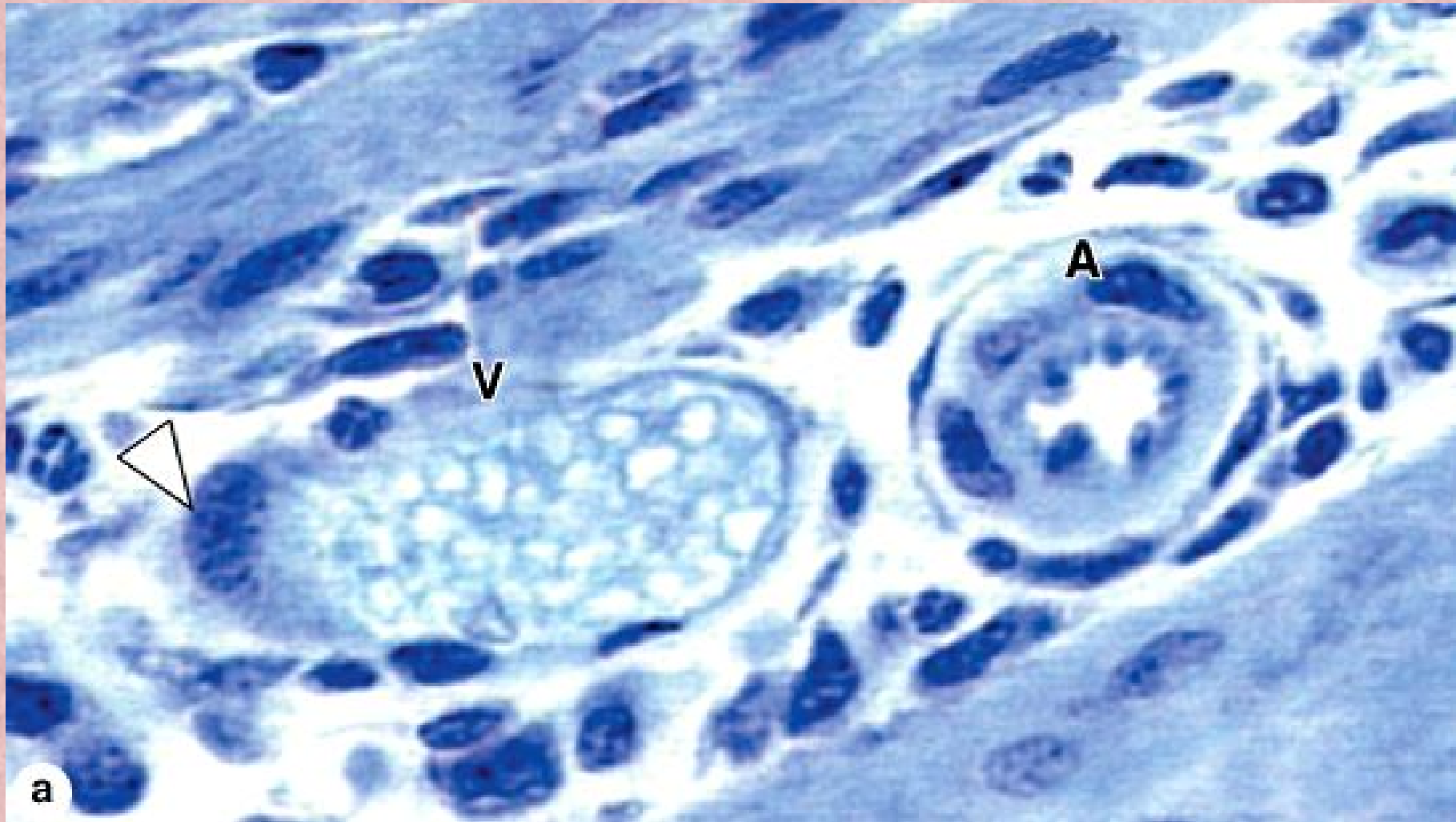
Зелени стрелки: membrana elastica interna
Црвени стрелки: membrana elastica externa

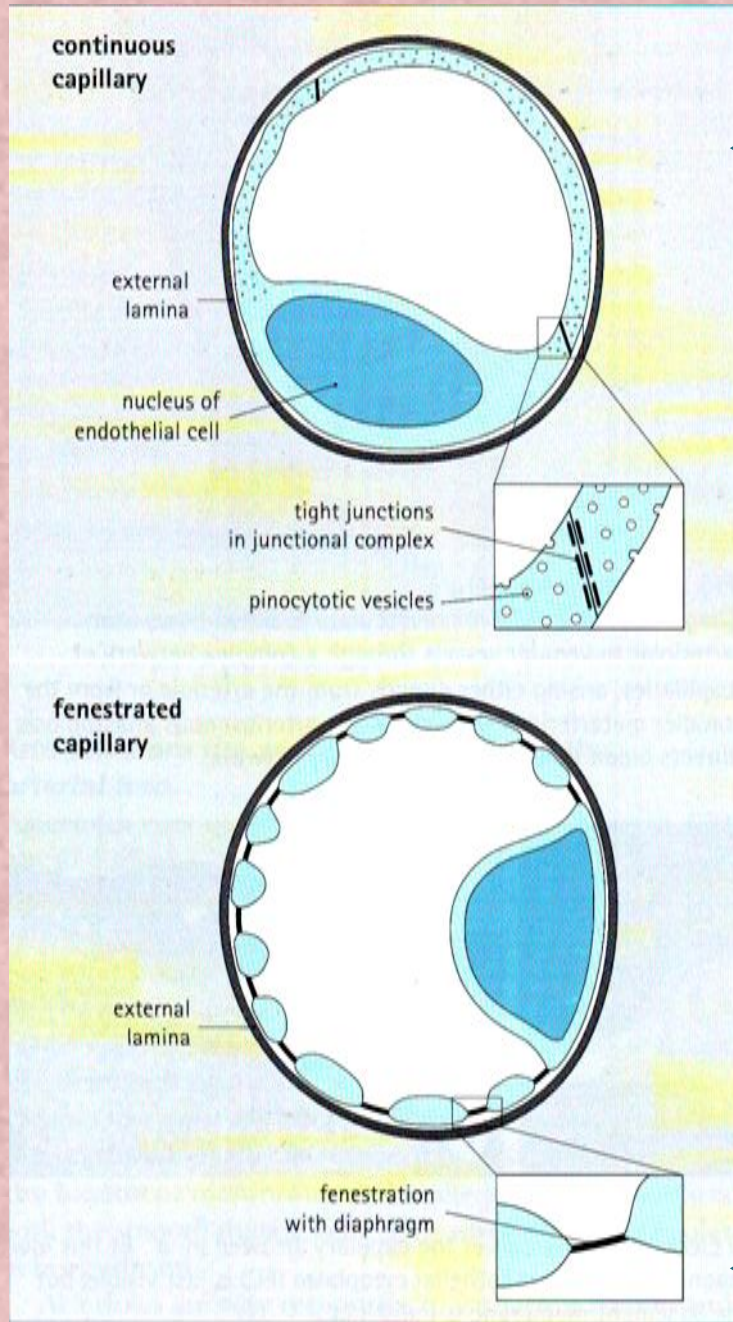
Мала артерија и мала вена
(споредбен цртеж)

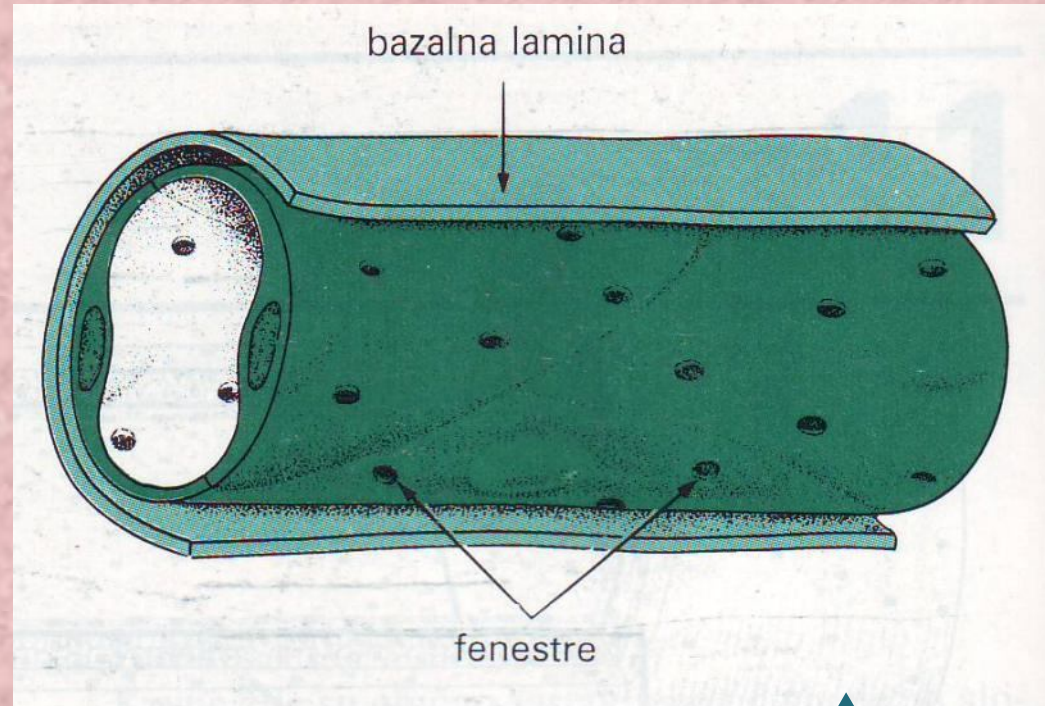

- A – артериола
- V – венула

Капилари

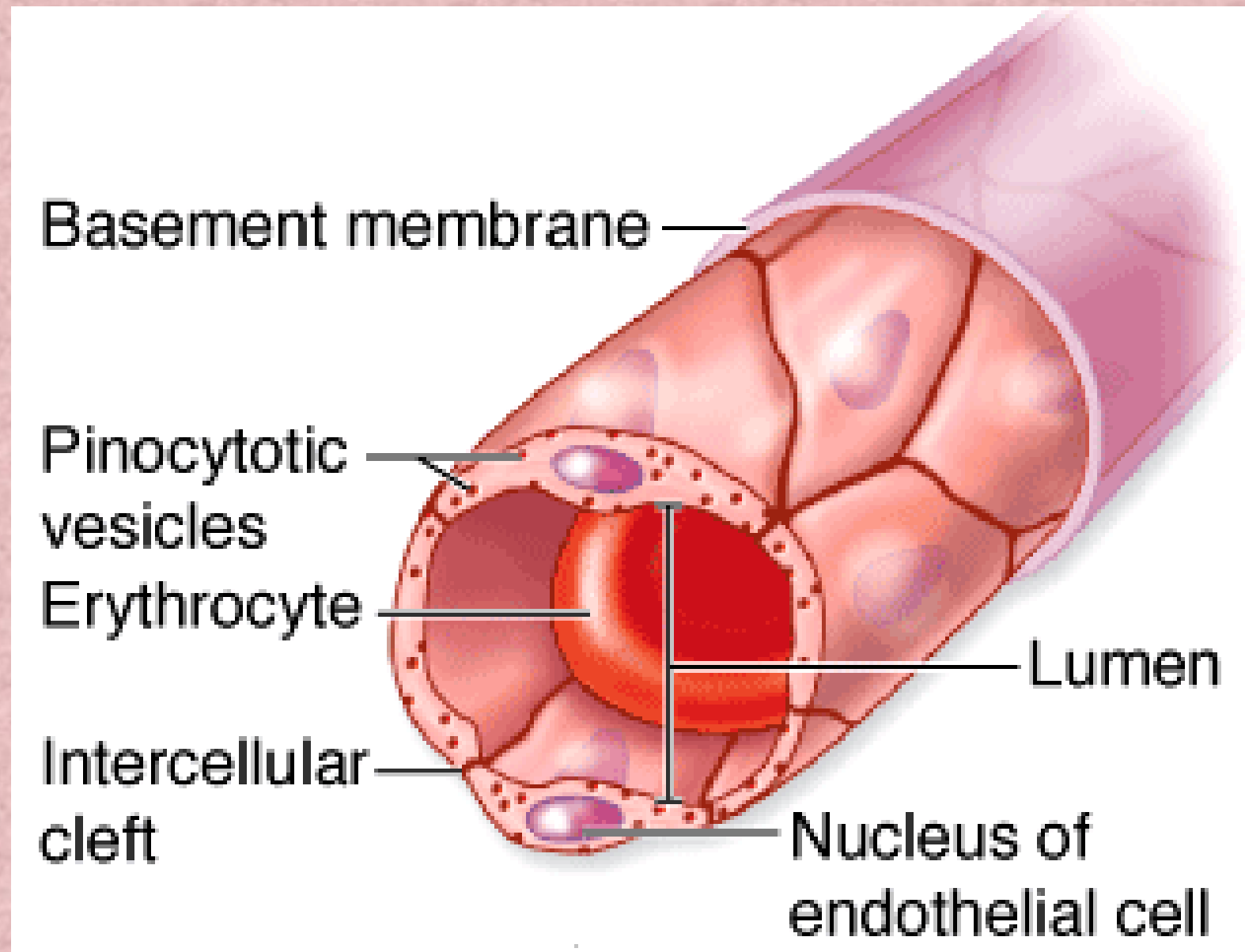
← Капилара со континуиран сид

↑ Капилара со фенестри без дијафрагма

← Капилара со фенестри со дијафрагма

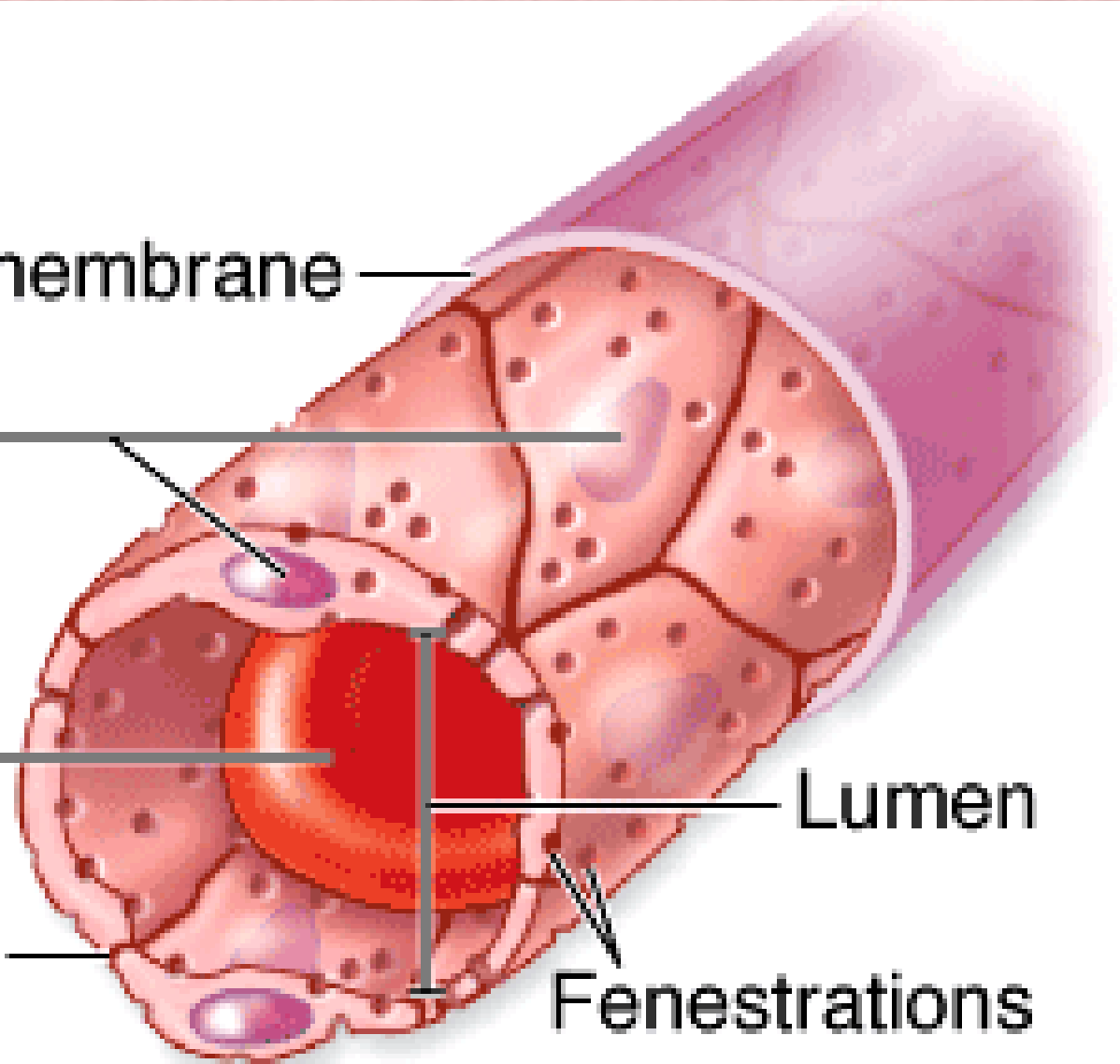
Капилара со континуиран ѕид

Basement membrane

Nuclei of
endothelial
cells

Erythrocyte

Intercellular
cleft

Lumen

Fenestrations

Капилара со фенестри

(фенестрите можат да бидат со и без дијафрагма)

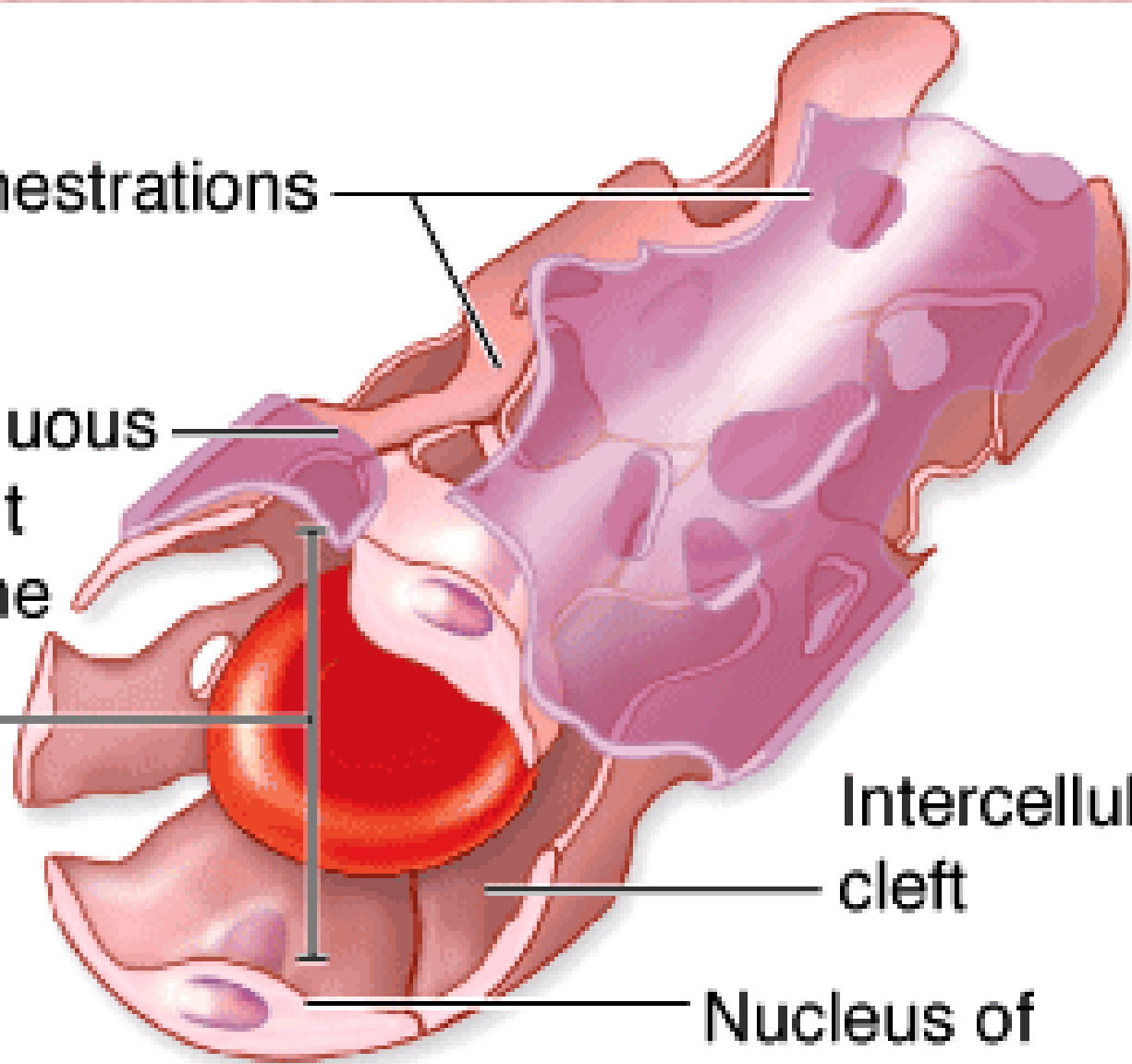
Large fenestrations

Discontinuous
basement
membrane

Lumen

Intercellular
cleft

Nucleus of
endothelial cell

Синусоидна капилара

Фенестрирана капилара (TEM)

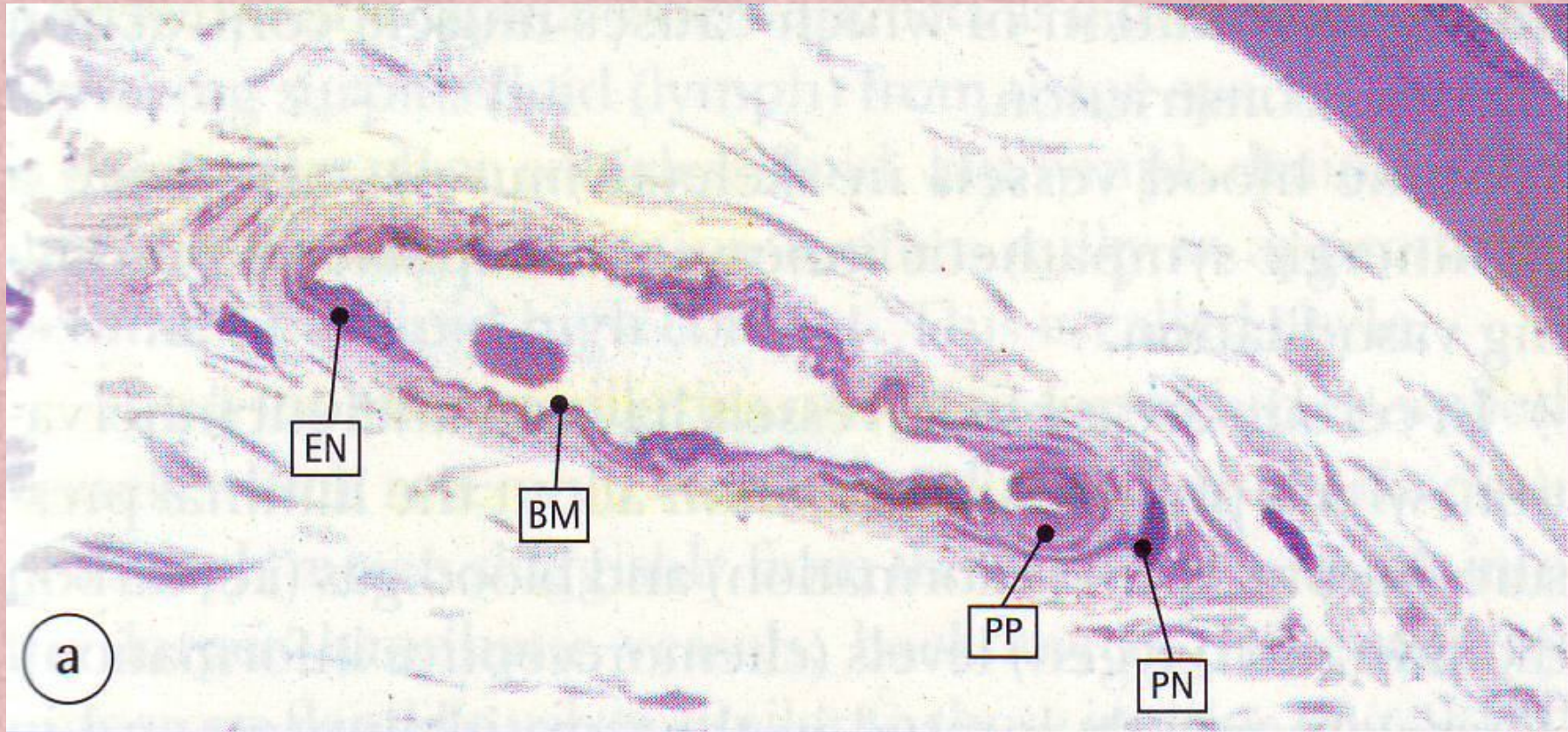
- N – nucleus
- G – Golgi-ев апарат
- C – центриоли
- Стрелките ги покажуваат фенестрите затворени со дијафрагми
- Двојните стрелки ја покажуваат континуираната базална ламина

- ❑ C – капилара која се влива во посткапиларна венула
- ❑ PCV – посткапиларна венула
- ❑ M – метаартериола која исто така директно се влива во посткапиларната венула

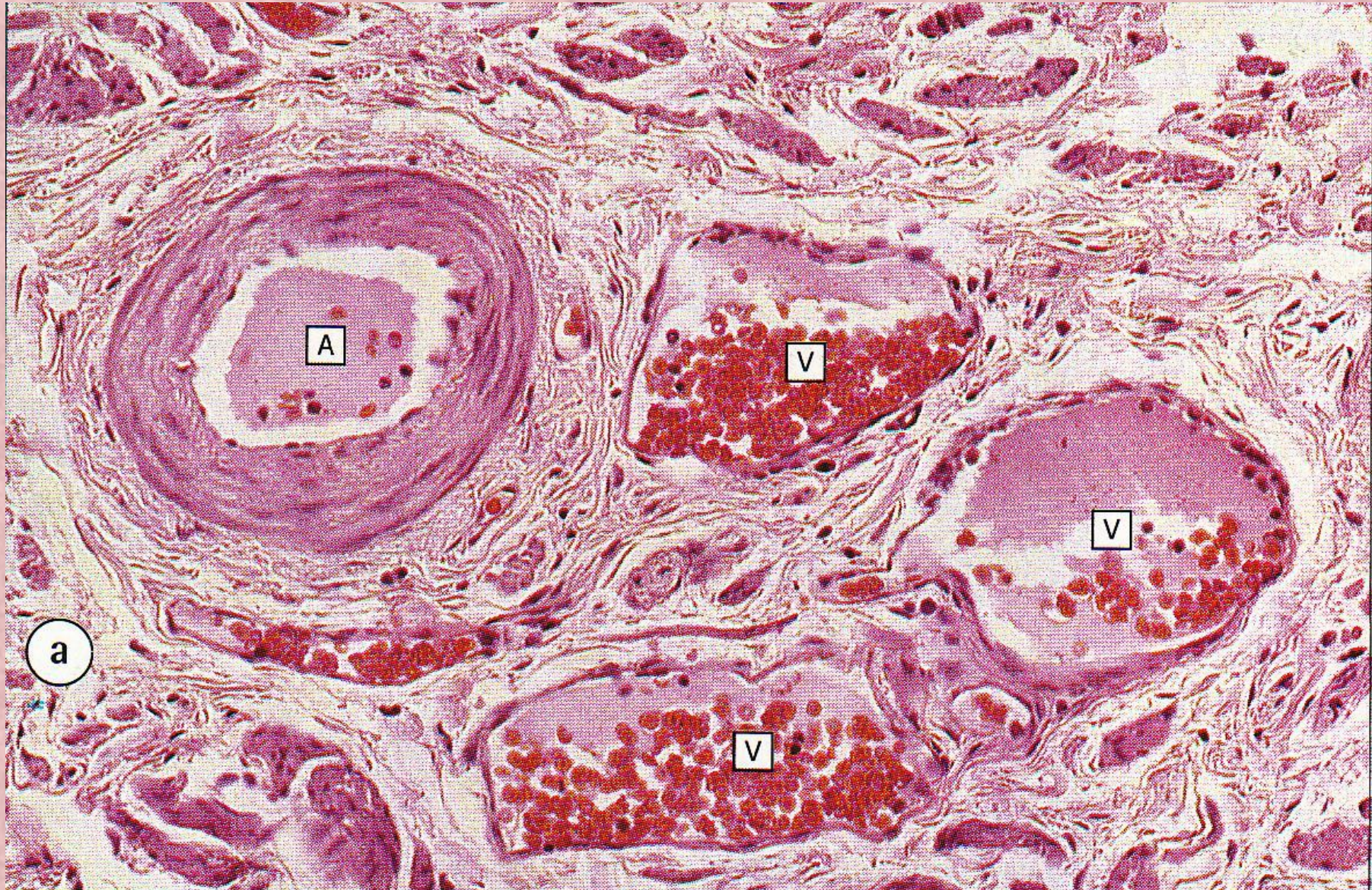

Венула (toluidin blue – бојење)

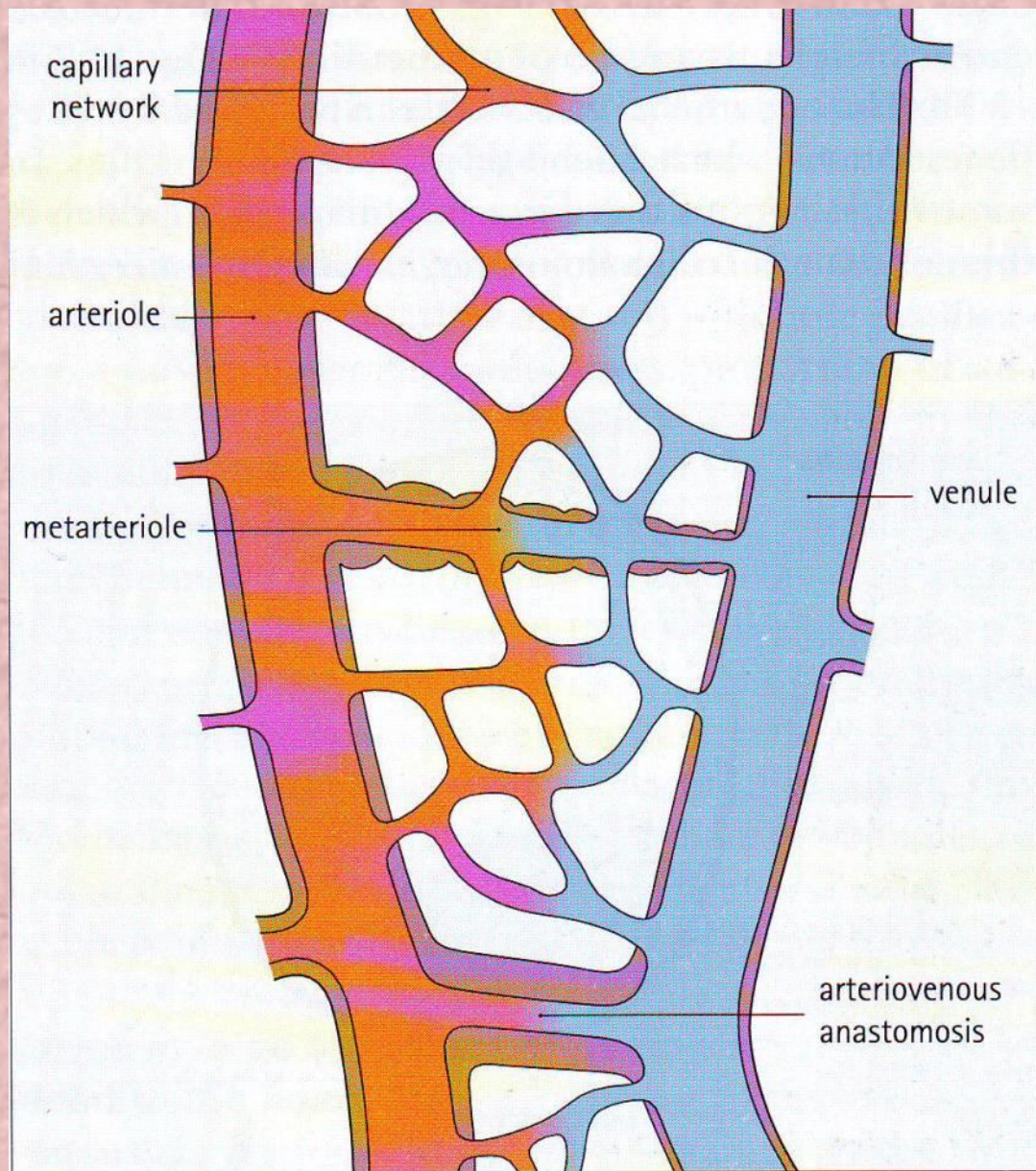
- EN – јадро на ендотелна клетка
- BM – базална мембрана
- PP – перицит
- PN – јадро на перицитот

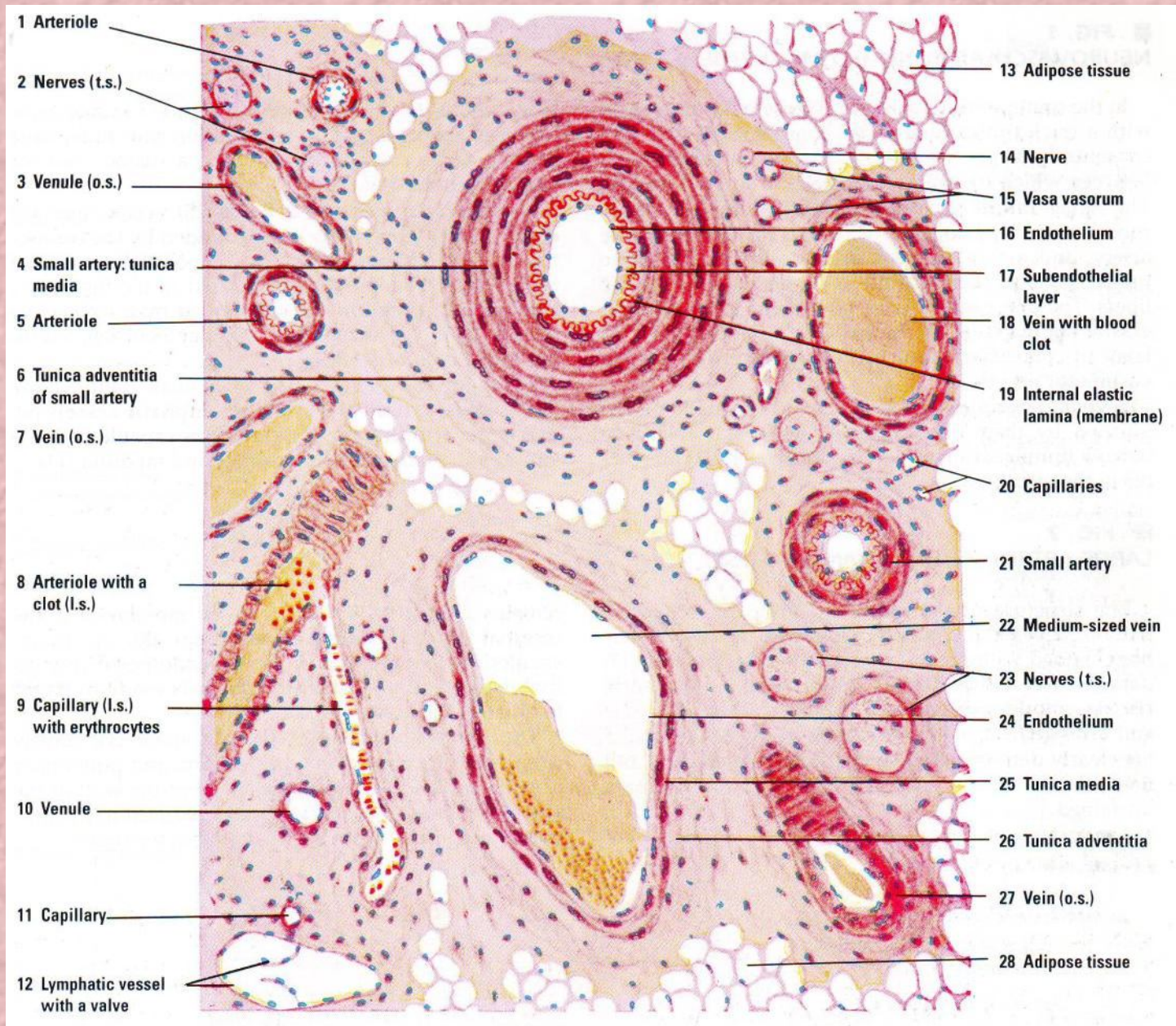
- A – мала артерија
- V – мали вени

Микроваскулатура: крвта тече од артериолите кон венулите преку сложена мрежа на капилар.

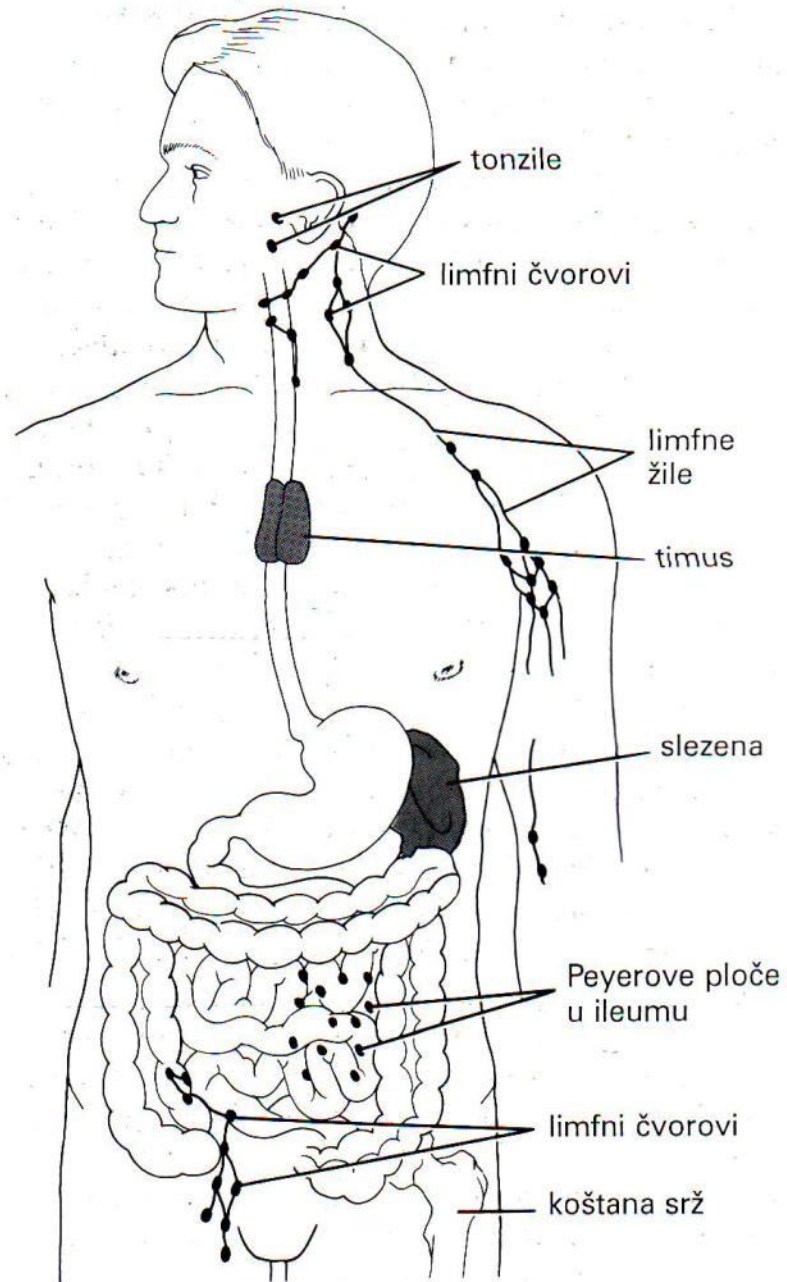

Повторување

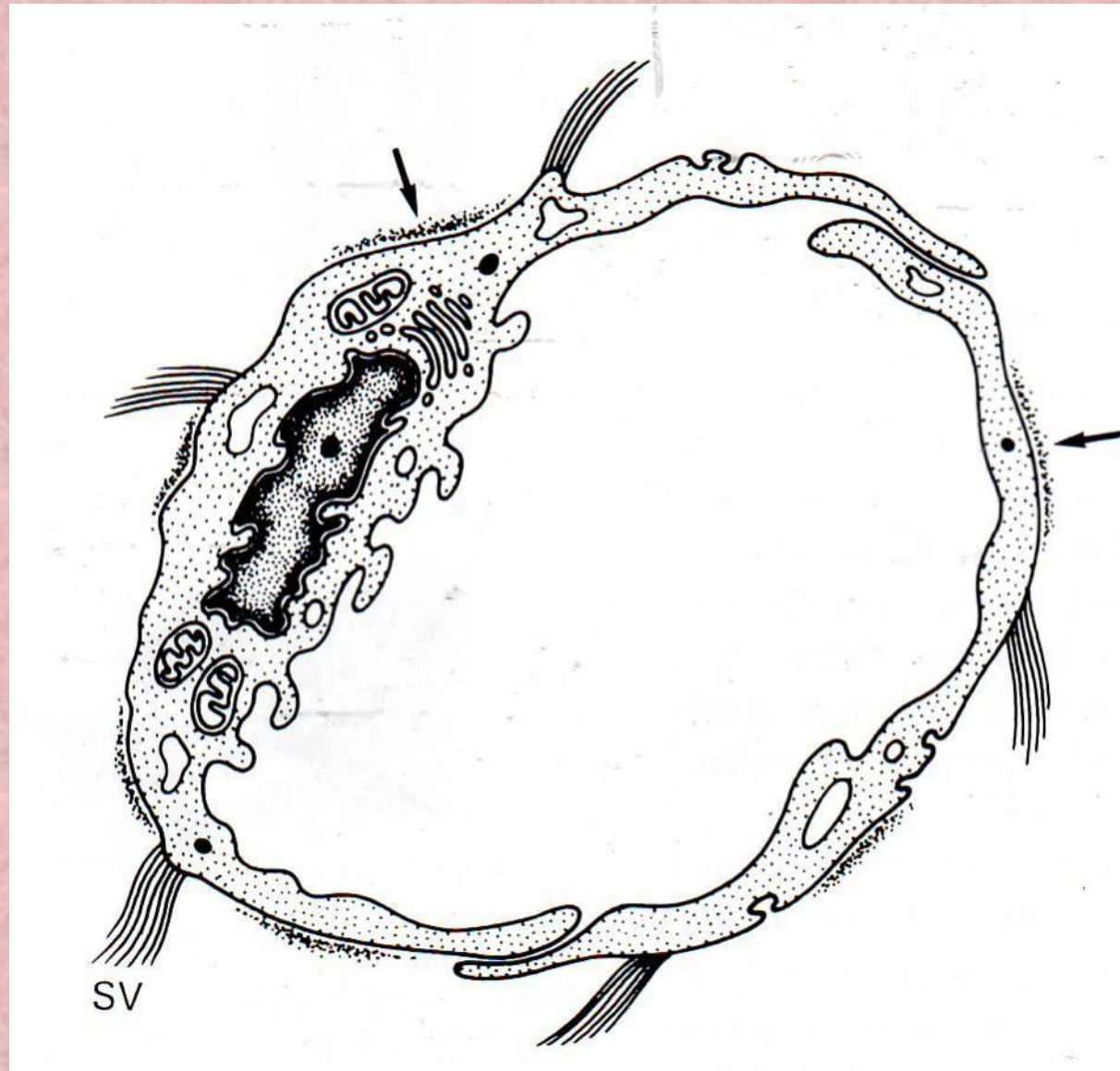

**ЛИМФЕН
ВАСКУЛАРЕН
СИСТЕМ**

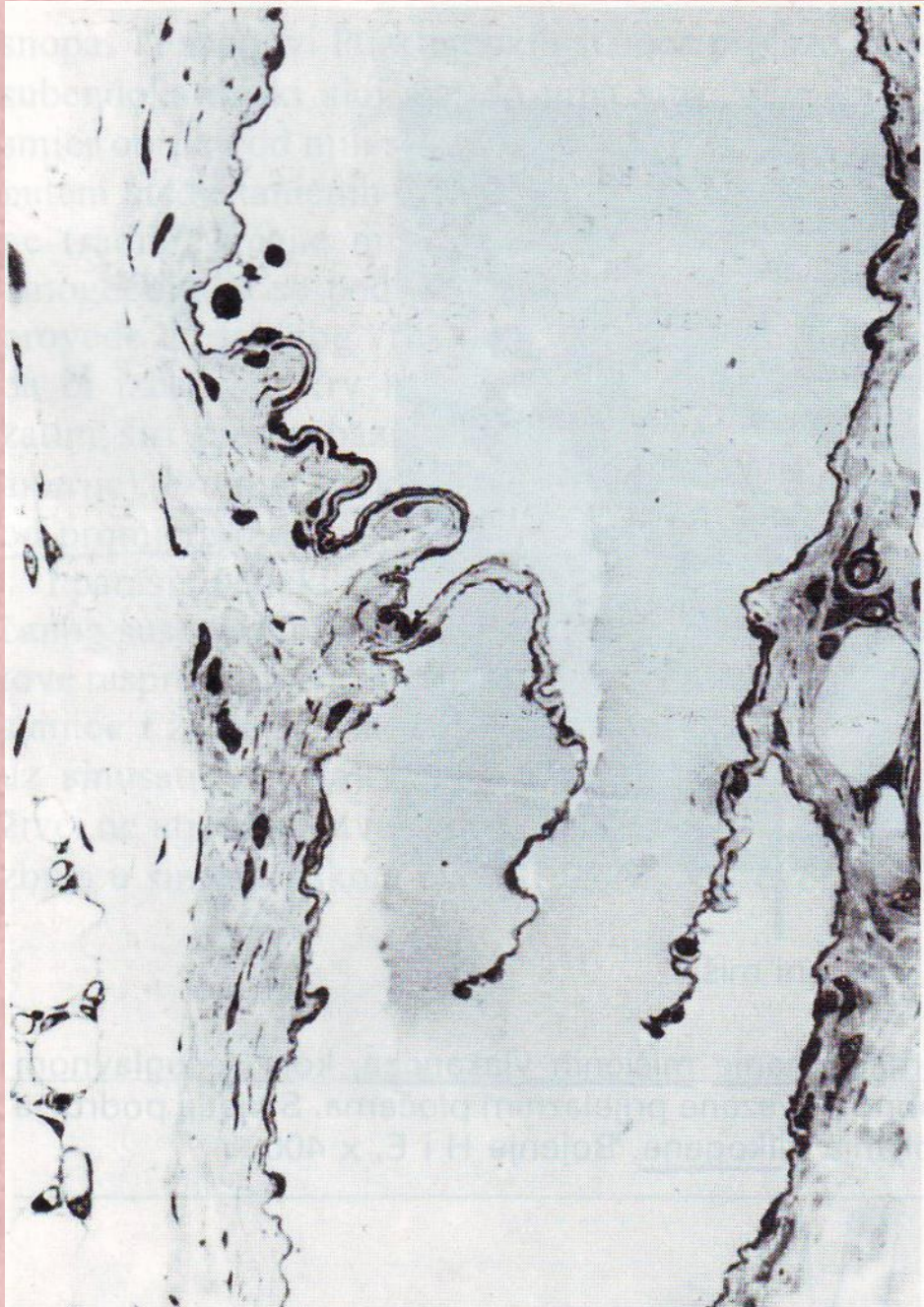

Лимфен васкуларен систем
Лимфно ткиво и лимфни садови во
организмот на човекот

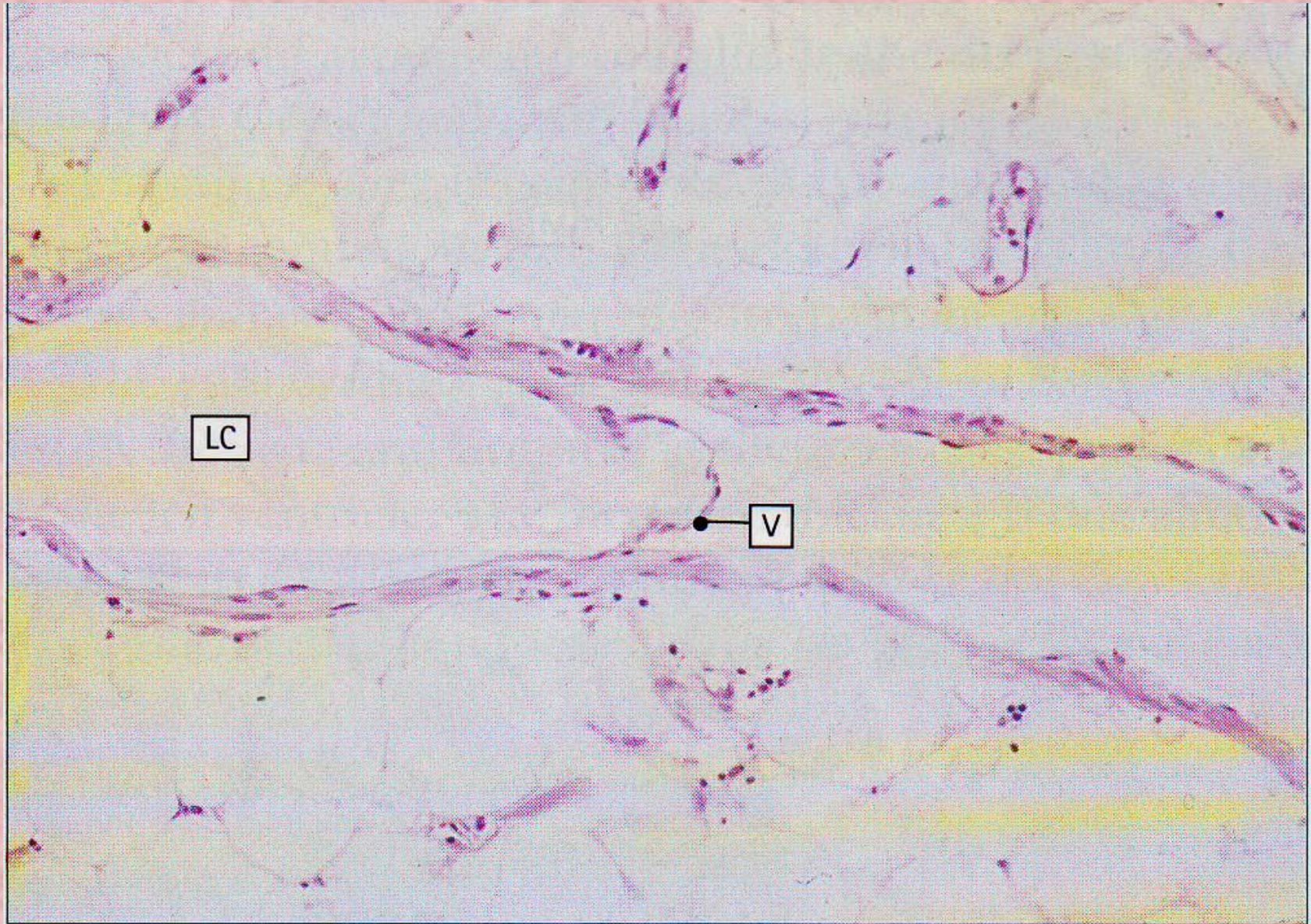
Цртеж на **лимфна капилара**: се забележува преклопување на слободните краеве на ендотелните клетки, испрекината базална ламина (посочена со стрелки) и влакненца со кои се прикрепува за околното ткиво

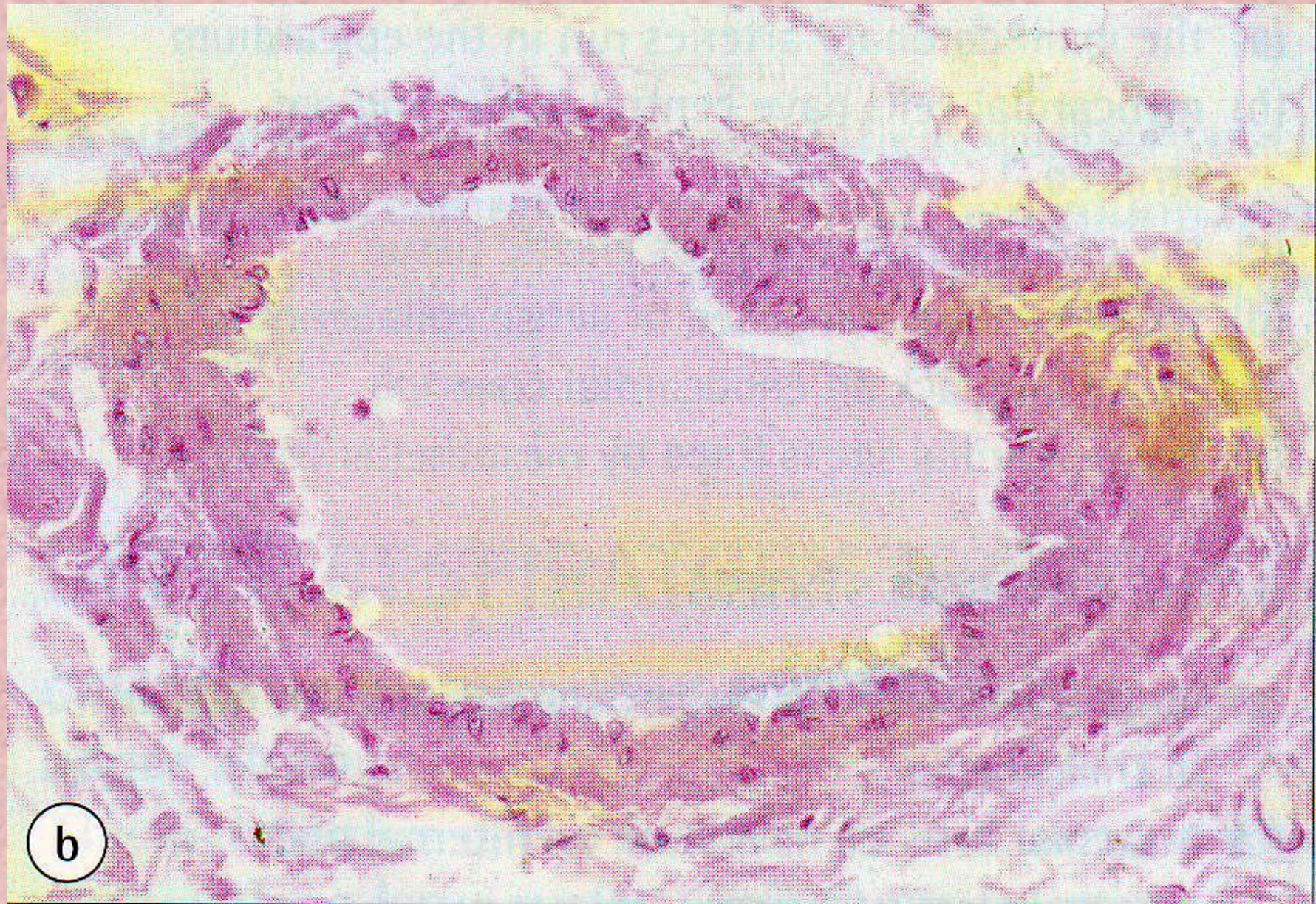
Надолжен пресек на лимфен сад
со валвули (залистоци) кои
овозможуваат еднонасочен тек на
лимфата.

Лимфен сад со бледо розе обоена лимфа и валвули кои ја контролираат насоката на лимфата

b

Голем лимфен сад со розе обоена лимфа